

Happy
New Year!

УДК 811.111: 004.7:[378.147.091.33+001](477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12\(18\)-864-877](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12(18)-864-877)

Цинова Марина Вікторівна кандидат історичних наук, доцент, кафедра англійської мови №3, Національний університет «Одеська морська академія», м. Одеса, <https://orcid.org/0000-0003-2633-8416>

Коблік Віра Валеріївна старший викладач, кафедра англійської мови №3, навчально-науковий інститут інженерії, Національний університет «Одеська морська академія», м. Одеса, <https://orcid.org/0000-0001-8508-6226>

Кравець Галина Борисівна старший викладач, кафедра англійської мови, Національний університет «Одеська морська академія», м. Одеса, <https://orcid.org/0000-0003-2388-4606>

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ, АНАЛІЗ ВПЛИВУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. В наш час вивчення іноземних мов, особливо англійської, в Україні визнається як перспективний напрямок, що пояснюється зростанням міжнародної торгівлі та геополітичними факторами. Заклади вищої освіти все активніше впроваджують у процес навчання здобувачів більш інноваційні методи. Метою статті було проаналізувати трансформацію методів навчання та викладання англійської мови у закладах вищої освіти під впливом штучного інтелекту.

Визначено, що заклади вищої освіти перейшли на новітні освітні підходи та методи, які дозволяють використовувати аудиторні, а також комбіновані та дистанційні форми навчання. До інноваційних методів викладання англійської мови було віднесено використання інтелектуальних чат-ботів, організацію мультимедійних лекцій, створення віртуальних мовних лабораторій, впровадження мобільних додатків, виконання технологічних ігор. Використання методів, які засновані на технології штучного інтелекту, сприяє ефективнішому вивченню англійської мови та створює динамічне середовище для навчання здобувачів вищої освіти. Прикладом технології на основі ШІ,

**Happy
New Year!**

яка поширена у вивченні та викладанні англійської мови, є чат-бот ChatGPT. Не менш поширеними у вивченні англійської мови є інструменти на основі штучного інтелекту, такі як Grammarly (www.grammarly.com), IBM Watson Education, Duolingo, Memrise, Busuu та інші. Основними результатами трансформації методів навчання та викладання англійської мови у закладах вищої освіти було визначено персоналізовану підтримку та взаємодію викладача із здобувачами освіти, стимулювання активності здобувачів, сприяння розвитку критичного мислення та практичних навичок спілкування, мобільність і зручність навчання.

Штучний інтелект може слугувати потужним інструментом для викладачів, допомагаючи їм створювати індивідуальний навчальний матеріал, надавати конструктивний зворотній зв'язок здобувачам освіти та виявляти їхні індивідуальні освітні потреби. Проте важливо зауважити, що роль викладачів у навчальному процесі є важливою, оскільки вони забезпечують мотивацію, глибокі інсайти та підтримують особистий контакт із здобувачами. Використання штучного інтелекту у процесі викладання має доповнювати діяльність викладача, а не замінити її.

Ключові слова: вивчення іноземних мов, нейромережі, інноваційні технології, сучасні методи викладання, англійська мова.

Tsynova Maryna Viktorivna PhD, Associate Professor, English Department No.3, National University "Odessa Maritime Academy", Odessa, <https://orcid.org/0000-0003-2633-8416>

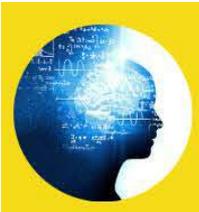
Koblik Vira Valeriivna Senior Lecturer, English department No.3, Educational and Scientific Institute of Engineering, National University "Odessa Maritime Academy, National University", Odessa, <https://orcid.org/0000-0001-8508-6226>

Kravets Halyna Borysivna Senior Lecturer, English Department, National University "Odessa Maritime Academy", Odessa, <https://orcid.org/0000-0003-2388-4606>

TRANSFORMATION OF ENGLISH LEARNING AND TEACHING METHODS IN THE UNIVERSITY EDUCATIONAL PROCESS: THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, IMPACT ANALYSIS AND PERSPECTIVES

Abstract. Nowadays, the study of foreign languages, especially English, is recognized as a promising direction in Ukraine, which is

*Happy
New Year!*

explained by the growth of international trade and geopolitical factors. Institutions of higher education are increasingly actively introducing more innovative methods into the training process of applicants. The purpose of the article was to analyze the transformation of methods of learning and teaching English in institutions of higher education under the influence of artificial intelligence.

It was determined that institutions of higher education switched to new educational approaches and methods that allow using classroom, as well as combined and distance forms of education. Innovative methods of teaching English included the use of intelligent chatbots, the organization of multimedia lectures, the creation of virtual language laboratories, the introduction of mobile applications, and the implementation of technological games. The use of methods based on artificial intelligence technology contributes to more effective learning of the English language and creates a dynamic learning environment for students of higher education. An example of AI-based technology that is widespread in learning and teaching English is the ChatGPT chatbot. Artificial intelligence-based tools such as Grammarly (www.grammarly.com), IBM Watson Education, Duolingo, Memrise, Busuu and others are no less common in learning English. The main results of the transformation of the methods of learning and teaching English in visa education institutions were determined to be personalized support and interaction of the teacher with the students of education, stimulation of the students' activity, promotion of the development of critical thinking and practical communication skills, mobility and convenience of learning.

Artificial intelligence can serve as a powerful tool for educators, helping them create personalized learning materials, provide constructive feedback to learners, and identify their individual educational needs. However, it is important to note that the role of teachers in the learning process is important, as they provide motivation, deep insights and maintain personal contact with students. The use of artificial intelligence in the teaching process should complement the activity of the teacher, not replace it.

Keywords: learning foreign languages, neural networks, innovative technologies, modern teaching methods, English language.

Постановка проблеми. Процес модернізації освітнього процесу почався під впливом певних чинників, а саме – технологічного прогресу. Сучасний здобувач освіти вимагає новітніх підходів до організації навчання та викладання, які безпосередньо пов'язані з досягненнями технологічного прогресу.

**Happy
New Year!**

Оволодіння англійською мовою є необхідним етапом у пристосуванні до сучасного світу, де англійська виступає ключовим інструментом для міжнародного спілкування та кар'єрного росту. Проте для успішного вивчення мови потрібна відповідна підготовка у закладах вищої освіти, використання інноваційних методів та технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблематики даного дослідження висвітлюються у низці наукових публікацій. Зокрема, Н. Акоп'янц розглянула використання ChatGPT, статистичної моделі мови, розробленої компанією OpenAI, як ефективного інструменту для вивчення англійської мови. Авторка підкреслила значущість цієї технології як інноваційного інструменту для здобувачів освіти, які вивчають англійську мову, що сприяє подальшому дослідженню та розвитку цього напрямку в академічному середовищі [1].

В. Краснопольський, Т. Пахомова та Ю. Курилова окреслили реалії та перспективи розвитку штучного інтелекту в Україні та звернули увагу на використання таких технологій для самостійного засвоєння іноземних мов здобувачами освіти. Автори зазначили, що викладачам варто поєднувати комп'ютерні технології та сучасні форми, методи навчання, синхронну та асинхронну комунікацію зі здобувачами. Для студентів під час опанування іноземних мов у пригоді стануть різні додатки типу: Meet, Zoom, Google Assistant, MyEnglishLab, SendPulse, Google Forms, Querium, AitabyKnewton, Thinkster, Duolingo, ChatGPT, Slido тощо [8].

О. Хорошайло та С. Кочергіна зосередились на вивченні таких питань, як сприйняття рівності, конфіденційність даних, моральна сторона використання ШІ та підвищення якості викладання іноземної мови в умовах ЗВО. Розв'язання цих проблем може допомогти впровадженню нових практик, які є необхідними та важливими для деяких з провідних інституцій у суспільстві, зокрема в галузі вищої освіти [11].

Н. Корольова, О. Оверчук та М. Пабат дослідили взаємозв'язок між інтенсивним вивченням іноземної мови й розвитком технологій штучного інтелекту в контексті філологічних аспектів. Аналізуючи це питання, автори також мали на меті з'ясувати, як можна вирішити проблему ефективного вивчення іноземних мов в умовах збільшення впливу новітніх технологій [7].

О. Зубенко визначила, що використання штучного інтелекту під час вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти дозволяє створити більш цікаві та наочні заняття, сприяє миттєвому зворотному зв'язку.

Happy
New Year!

формує мотивацію до пізнавальної діяльності, активізує розумові здібності, залучає до роботи пасивних здобувачів освіти [5].

Мета статті – дослідити вплив технологій штучного інтелекту на зміни у методах навчання та викладання англійської мови у закладах вищої освіти, розглянути перспективи використання штучного інтелекту у цьому контексті.

Виклад основного матеріалу. Впровадження інновацій у галузі освіти та трансформація методів викладання стає складнішим через відсутність єдиної концепції щодо термінів «педагогічна інновація» та «інноваційна діяльність педагога». В рамках інноваційної освіти змінюються вимоги до особистості вчителя. Оновлення педагогічної системи повинно давати поштовх розвитку особистісного потенціалу як здобувачів освіти, так і викладачів, сприяючи їхньому самовдосконаленню та вираженню індивідуальності. Концептуальні засади підготовки майбутніх викладачів до інноваційної педагогічної діяльності являють собою складну та динамічну систему теоретико-методологічних і методичних заходів. Ця система спрямована на вдосконалення норм, цінностей і змісту професійної діяльності викладача. В рамках цього підходу заклади вищої освіти (ЗВО) в Україні впроваджують нові технології навчання, як-от: комп'ютерне та дистанційне навчання, методи проєктів та інтерактивні методики [4].

Одним з ключових аспектів перетворень у методиці викладання іноземних мов на поточному етапі є зміна основної парадигми від «викладач – здобувач вищої освіти – підручник» до «здобувач вищої освіти – підручник/інші засоби навчання – викладач». Ця зміна передбачає переосмислення ролі викладача, який від абсолютного авторитета в аудиторії трансформується у консультанта, організатора та направника навчального процесу. У цьому контексті акцент робиться на ініціативі здобувачів вищої освіти, які тепер виступають більш активними суб'єктами, переходячи від ролі об'єкта навчальної діяльності до ініціаторів власного навчання [6].

Основною метою викладання іноземної мови у закладах вищої освіти є розвинення навичок вільного володіння цією мовою для успішного спілкування в майбутній професійній сфері випускника. Для досягнення цієї мети важливо дотримуватися таких принципів, як:

- цілісність,
- міждисциплінарність,
- методологічний плюралізм,
- відкритість процесу навчання,
- інтеграція різноманітної інформації з метою забезпечення ефективної комунікативної взаємодії.

**Happy
New Year!**

Для оптимізації навчального процесу закладу вищої освіти і підвищення його гнучкості та ефективності необхідні нові освітні підходи та методи, які дозволяють використовувати аудиторні, а також комбіновані та дистанційні форми навчання.

Інноваційними методами навчання і викладання англійської мови є наступні (рис. 1):

Рис. 1. Інноваційні методи навчання і викладання англійської мови
Джерело: власна розробка авторів.

Розповсюдження інформаційних комп'ютерних технологій значно розширило можливості передачі навчальної інформації. Їх впровадження на заняттях з англійської мови не лише відкриває значний потенціал для збільшення мотивації здобувачів вищої освіти, але й надає можливість повністю усунути одну з основних причин негативного ставлення до навчання – невдачу, яка виникає внаслідок нерозуміння суті проблеми та великих прогалин у знаннях [7].

Використання мультимедійних технологій навчання сприяє персоналізації надання послуг та застосуванню математичних моделей в

Happy
New Year!

управлінні освітнім процесом у ЗВО. Принцип дії цієї гнучкої педагогічної технології полягає в організації процесу навчання на основі формування іншомовної компетентності шляхом активації модульних навчальних блоків під час вивчення мови за індивідуальною освітньою траєкторією [5].

Впровадження інноваційних підходів до вивчення англійської мови як іноземної за допомогою системи штучного інтелекту (ШІ) відзначає початок нового етапу в розвитку педагогіки. Цей етап еволюції розпочався останніми роками і значно вплинув на процес вивчення мови. Завдяки можливості технології ШІ аналізувати особливості навчальних потреб, вона може розробляти індивідуальні завдання та матеріали, які відповідають рівню та стилю вивчення кожного здобувача освіти.

Штучний інтелект у сфері освіти використовується для розробки нових технологій та інструментів, спрощення процесу навчання та підвищення загальної ефективності освітнього процесу. На даний час існує безліч інноваційних технологій штучного інтелекту, які впроваджуються в освітній сектор. Наприклад, системи адаптивного навчання можуть створювати індивідуалізовані навчальні програми, що адаптовані до особистих потреб кожного здобувача освіти. Ці системи враховують рівень знань, інтереси та навчальні амбіції кожного учасника навчального процесу, застосовуючи особистісно-орієнтований підхід до навчання.

Можливості штучного інтелекту дозволяють створювати віртуальних асистентів, які відповідають на питання здобувачів освіти, надають пояснення та допомагають розв'язувати складні завдання. Ці асистенти можуть функціонувати як чат-боти або взаємодіяти у формі голосового асистента. Технології автоматичного оцінювання є важливими для поліпшення організації навчання англійської мови. За допомогою ШІ можна автоматизувати та систематизувати процес оцінювання завдань, тестів, самостійних чи контрольних робіт. Наприклад, ШІ є придатним для автоматичної перевірки відповідей, аналізу письмових робіт та виставлення оцінок. Це впливає на більш продуктивне використання часу викладача та дозволяє здобувачам освіти отримувати результати значно швидше [9].

Використання методів, заснованих на технології штучного інтелекту, підвищує ефективність вивчення англійської мови та створює динамічне середовище для навчання. Прикладом технології на основі ШІ, яка поширена у вивченні та викладанні англійської мови, є чат-бот ChatGPT – основна модель, здатна створювати текст на основі

**Happy
New Year!**

контексту. Вона базується на архітектурі Transformer, що дозволяє моделі розуміти контекст та генерувати відповіді на запит користувача. Модель ChatGPT пройшла тренування на величезному обсязі текстових даних англійською мовою, які включають різноманітний контент. Процес тренування використовує метод навчання з підкріпленням, де модель отримує винагороду за генерацію правильних та значущих відповідей [10]. Модель ChatGPT володіє значним потенціалом для навчання англійської мови, що сприяє удосконаленню:

- навичок усного мовлення,
- аудіювання,
- розуміння англійського тексту,
- поповнення та активізації лексичного запасу,
- вдосконаленню використання граматичних патернів.

В результаті досліджень, які були проведені у Навчально-методичній лабораторії кафедри ділової іноземної мови та перекладу НТУ «ХП», було виявлено значне підвищення продуктивності навчання при використанні ChatGPT як додаткового інструменту в освітньому процесі. Це відзначили учасники фокус-групи здобувачів освіти спеціальності 035 «Філологія» (освітня програма – «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») [1].

Проте важливо, щоб викладач виступав у ролі фасилітатора під час взаємодії здобувача освіти з ChatGPT, оскільки ця система має свої обмеження, які вимагають контролю. Серед цих обмежень можуть бути:

- невелика ймовірність помилкових відповідей,
- залежність від якості вихідних даних,
- відсутність міжособистісного контакту,
- етичні питання та інші.

Для оптимального використання ChatGPT рекомендується поставити чіткі цілі і завдання, а також поєднувати застосування цієї технології з традиційними методами навчання за підтримки викладача-фасилітатора.

Оскільки сучасні здобувачі вищої освіти все частіше взаємодіють у цифровому середовищі, зростає попит на більш надійне сканування письмового дискурсу. На ринку з'явилося кілька інструментів для перевірки письма на основі штучного інтелекту, зокрема Grammarly (www.grammarly.com), які пропонують перевірку орфографії та граматики, а також функції, що аналізують чіткість, зв'язність, взаємодію та зрозумілість тексту, забезпечуючи надійне сканування написаного тексту.

Happy
New Year!

Grammarly також надає лінгвістичні рекомендації та адаптації тексту відповідно до заданих параметрів, а саме:

- цільова група (читач),
- рівень офіційності (неофіційний, нейтральний, формальний),
- сфера використання (академічний, діловий, загальний, електронна пошта, випадковий, творчий),
- тон (нейтральний, впевнений, радісний, оптимістичний, дружній, терміновий, аналітичний, шанобливий),
- мета (інформувати, описати, переконати, розповісти історію).

Інструменти для письма на основі штучного інтелекту можуть допомогти здобувачам вищої освіти розвинути більше усвідомлення щодо універсальності мови. Вони можуть усвідомити, що мова – це не лише про перевірку орфографії та граматики, а й про вираз явищ, який сильно залежить від контексту та зв'язності [11].

Платформа на основі ШІ IBM Watson Education включає в себе аналітику даних, індивідуалізовані програми навчання, а також системи адаптивного тестування тощо. Компанія Cognii застосовує природну мову та машинне навчання для створення інтерактивних віртуальних асистентів, які можуть надавати навчальну підтримку та відповідати на питання здобувачів освіти [3].

Активно використовуються у навчанні та викладанні англійської мови в університетському середовищі наступні спеціалізовані додатки на основі ШІ [8]:

- Duolingo (iOS, Android) – це найвідоміший у світі застосунок для вивчення іноземних мов, який пропонує заняття у формі ігор, надаючи користувачам веселий та захоплюючий процес. Рівень складності систематично зростає: спочатку вивчаються окремі слова за темою, а до завершення курсу здобувачі освіти вже зможуть розуміти цілі речення. Пройшовши відповідний курс, користувач додатку отримує бали досвіду і зірки, що дозволяє користувачам змагатися між собою.

- Memrise (iOS, Android) – це освітня платформа, яка використовує картки як інструмент навчання та асоціації для запам'ятовування. Вона спеціалізується на вивченні мови, але також пропонує різноманітний контент з інших галузей.

- Busuu (iOS, Android) – це платформа для вивчення мов в інтернеті та на відповідному програмному забезпеченні, яка дає користувачам змогу взаємодіяти з носіями мови. Користувачі обирають мову і виконують уроки самостійно, вивчаючи лексику й граматику.

**Happy
New Year!**

Після цього вони можуть практикувати свої знання в усних або письмових розмовах із носіями мови в спільноті Busuu.

Зазначені програми поєднують освіту та використання інноваційних методів та технологій штучного інтелекту. Вони розкривають безмежні можливості для вивчення англійської мови у закладах вищої освіти, забезпечуючи індивідуалізований підхід до навчання.

В сучасних умовах, коли зменшується кількість аудиторних годин для вивчення англійської мови, і враховуючи необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців, особливо важливим стає використання методики Content and Language Integrated Learning (CLIL). Вона ґрунтується на інтегрованому міждисциплінарному підході, що сприяє отриманню міжкультурних знань та стимулює розвиток креативного мислення здобувачів вищої освіти, а також допомагає формуванню як професійних, так і загальних мовних компетенцій. Використання такої методики в університетському просторі сприятиме підвищенню мотивації здобувачів освіти до вивчення англійської, постійному фокусу здобувачів на міжкультурній комунікації та формуванні гнучких навичок, сприйняттю мови як інструменту для досягнення різних цілей [2].

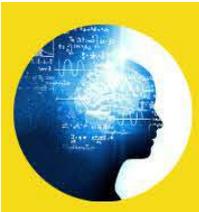
Основними результатами трансформації методів навчання та викладання англійської мови можуть бути наступні аспекти (рис. 2):

Рис. 2. Результати трансформації методів навчання та викладання англійської мови

Джерело: власна розробка авторів.

Happy
New Year!

З використанням інноваційних технологій, таких як інтерактивні додатки та онлайн-платформи, засновані на ШІ, здобувачі освіти отримують можливість покращити свої навички читання, письма, говоріння і слухання. Переосмислення методів викладання та навчання англійської мови відповідно до сучасних умов дозволяє викладачам і здобувачам одночасно користуватися перевагами як традиційних, так і новаторських підходів: стійкою базовою основою та високотехнологічними можливостями. Цей підхід стає ключем до ефективного та захоплюючого вивчення англійської мови, готуючи здобувачів вищої освіти до вільного та безперешкодного спілкування в міжнародному середовищі.

Висновки. Вивчення іноземної мови у сучасному світі є ключовою складовою успіху в житті людини. Завдяки глобальним трансформаціям у суспільстві, включаючи сучасний розвиток та геополітичний вектор України, роль англійської мови в системі освіти зазнала змін, що вплинуло на методи її вивчення та викладання. Заклади вищої освіти перейшли на нові освітні підходи та методи, які дозволяють використовувати аудиторні, а також комбіновані та дистанційні форми навчання. Інноваційними методами викладання англійської мови є використання інтелектуальних чат-ботів, організація мультимедійних лекцій, створення віртуальних мовних лабораторій, впровадження мобільних додатків, виконання технологічних ігор.

Штучний інтелект має потенціал викликати революцію у процесі викладання англійської мови у закладах вищої освіти. Інструменти навчання, базовані на штучному інтелекті, можуть створювати персоналізований та захоплюючий навчальний досвід, а використання віртуальної реальності може транспортувати здобувачів вищої освіти у різні куточки світу. Проте важливо переконатися, що використання штучного інтелекту в освіті відбувається етично, не заміщає роль викладачів і не порушує граматичні правила.

Перспективами подальших досліджень може бути аналіз етичних аспектів використання штучного інтелекту в освіті, та визначення оптимального балансу між традиційними та інноваційними підходами в університетському навчанні англійської мови.

Література:

1. Акоп'янц Н. М. Використання ChatGPT в процесі вивчення англійської мови: переваги та можливості. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2023. № 1. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2023.1.13> (дата звернення: 07.12.2023).
2. Бойко А. Е. Формування гнучких навичок учнів засобами інтеграції англійської мови і мистецтвах в гуртках. *Мистецтво та освіта*. 2023. № 3(109). С. 48–53. DOI: [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3\(109\)-48-53](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3(109)-48-53) (дата звернення: 07.12.2023).

**Happy
New Year!**

3. Денисюк Л. В., Данілова Н. Р. Формування творчої особистості студента на заняттях англійської мови шляхом впровадженням інноваційних методів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2022. № 4(111). С. 143-154. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/36865/1/13.pdf> (дата звернення: 07.12.2023).

4. Захаров А. В. Сучасні аспекти підготовки викладачів до інноваційної педагогічної діяльності в Україні. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка* : матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 125-132. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/12841> (дата звернення: 07.12.2023).

5. Зубенко О. В. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. № 27(2). С. 80–85. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.15> (дата звернення: 07.12.2023).

6. Канонік Н., Ковальова К., Трубіцина О. Сучасні методики навчання іноземної мови у ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. № 55. С. 303-310. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-49> (дата звернення: 07.12.2023).

7. Корольова Н. Л., Оверчук О. В., Пабат М. А. Інтенсивне вивчення іноземної мови як філологічна проблема в умовах збільшення впливу технологій штучного інтелекту на освітні процеси. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 9(15). С. 730-742. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-730-742](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-730-742) (дата звернення: 07.12.2023).

8. Краснопольський В. Е., Пахомова Т. О., Курилова Ю. Р. Навчальний потенціал штучного інтелекту для організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 7(13). С. 587-599. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)-587-599](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13)-587-599) (дата звернення: 07.12.2023).

9. Певень К., Хміль Н., Макогончук Н. Вплив штучного інтелекту на зміну традиційних моделей навчання та викладання: аналіз технологій для забезпечення ефективності індивідуальної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 11 (29). С. 306-316. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-306-316](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-306-316) (дата звернення: 07.12.2023).

10. Покотило П. Г. Використання чат-боту ChatGPT для навчання англійської серед студентів, що не є носіями мови. *The XXV International Scientific and Practical Conference «Promising ways of improving science and scientific solutions»* (June 26 – 28, 2023). Warsaw, Poland, 2023. С. 165-166. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/05/PROMISING-WAYS-OF-IMPROVING-SCIENCE-AND-SCIENTIFIC-SOLUTIONS.pdf#page=166> (дата звернення: 07.12.2023).

11. Хорошайло О. С., Кочергіна С. С. Використання штучного інтелекту для підвищення якості викладання іноземних мов у вищому закладі освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2023. № 93. С. 123-127. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.93.25> (дата звернення: 07.12.2023).

References:

1. Akopiants, N. M. (2023). Vykorystannia ChatGPT v protsesi vyvchennia anhliiskoi movy: perevahy ta mozhlyvosti [Using ChatGPT in the process of learning English: advantages and opportunities]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «KhPI» – Bulletin of the National Technical University "KhPI"*, 1. Retrieved from <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2023.1.13> [in Ukrainian].

Happy
New Year!

2. Boiko, A. E. (2023). Formuvannia hnuchkykh navychok uchniv zasobamy intehratsii anhliiskoi movy i mystetstvakh v hurtkakh [Formation of students' flexible skills by means of English language integration and arts in circles]. *Mystetstvo ta osvita – Art and education*, 3(109), 48–53. Retrieved from [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3\(109\)-48-53](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-3(109)-48-53) [in Ukrainian].

3. Denysiuk, L. V., & Danilova, N. R. (2022). Formuvannia tvorchoi osobystosti studenta na zaniattiakh anhliiskoi movy shliakhom vprovadzhenniam innovatsiinykh metodiv [Formation of a student's creative personality in English classes through the implementation of innovative methods]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University*, 4(111), 143-154. Retrieved from <http://eprints.zu.edu.ua/36865/1/13.pdf> [in Ukrainian].

4. Zakharov, A. V. (2023). Suchasni aspekty pidhotovky vykladachiv do innovatsiinoi pedahohichnoi diialnosti v Ukraini [Modern aspects of teacher training for innovative pedagogical activity in Ukraine]. *Proceedings from Materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii «Resursno-orientovane navchannia v «3D»: dostupnist, dialoh, dynamika» – Materials of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference “Resource-oriented learning in “3D”: accessibility, dialogue, dynamics”*, (pp. 125-132). Poltava : PUET. Retrieved from <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/12841> [in Ukrainian].

5. Zubenko, O. V. (2023). Shtuchnyi intelekt i vyvchennia inozemnoi movy [Artificial intelligence and foreign language learning]. *Zakarpatski filolohichni studii – Transcarpathian Philological Studies*, 27(2), 80–85. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.15> [in Ukrainian].

6. Kanonik, N., Kovalova, K., & Trubitsyna, O. (2022). Suchasni metodyky navchannia inozemnoi movy u ZVO [Modern methods of teaching a foreign language in secondary schools]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of humanitarian sciences*, 55, 303-310. Retrieved from <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-49> [in Ukrainian].

7. Korolova, N. L., Overchuk, O. V., & Pabat, M. A. (2023). Intensyvne vyvchennia inozemnoi movy yak filolohichna problema v umovakh zbilshennia vplyvu tekhnolohii shtuchnoho intelektu na osvitni protsesy [Intensive study of a foreign language as a philological problem in the conditions of increasing influence of artificial intelligence technologies on educational processes]. *Aktualni pytannia u suchasni nauki – Current issues in modern science*, 9(15), 730-742. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-730-742](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-730-742) [in Ukrainian].

8. Krasnopol'skyi, V. E., Pakhomova, T. O., & Kurylova, Yu. R. (2023). Navchalnyi potentsial shtuchnoho intelektu dlia orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv u protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Educational potential of artificial intelligence for the organization of independent work of students in the process of learning a foreign language]. *Aktualni pytannia u suchasni nauki – Current issues in modern science*, 7(13), 587-599. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)-587-599](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13)-587-599) [in Ukrainian].

9. Peven, K., Khmil, N., & Makohonchuk, N. (2023). Vplyv shtuchnoho intelektu na zminu tradytsiinykh modelei navchannia ta vykladannia: analiz tekhnolohii dlia zabezpechennia efektyvnosti individualnoi osvity [The influence of artificial intelligence on the change of traditional models of learning and teaching: analysis of technologies to ensure the effectiveness of individual education]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Perspectives and innovations of science*, 11 (29), 306-316. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-306-316](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-306-316) [in Ukrainian].

**Happy
New Year!**

10. Pokotylo, P. H. (2023). Vykorystannia chat-botu ChatGPT dlia navchannia anhliiskoi sered studentiv, shcho ne ye nosiiamy movy [Using the ChatGPT chatbot for teaching English among non-native students]. *The XXV International Scientific and Practical Conference «Promising ways of improving science and scientific solutions»* (pp. 165-166). Warsaw, Poland. Retrieved from <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/05/PROMISING-WAYS-OF-IMPROVING-SCIENCE-AND-SCIENTIFIC-SOLUTIONS.pdf#page=166> [in Ukrainian].

11. Khoroshailo, O. S., & Kocherhina, S. S. (2023). Vykorystannia shtuchnoho intelektu dlia pidvyshchennia yakosti vykladannia inozemnykh mov u vyshchomu zakladi osvity [The use of artificial intelligence to improve the quality of teaching foreign languages in a higher educational institution]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU*, 93, 123-127. Retrieved from <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.93.25> [in Ukrainian].

